

Niels Dutij (MBO Digitaal) en Erik Degen (CEM) over toepassing AI.

‘Hier is goed over nagedacht’.

Na jarenlange voorbereiding is het per 1 oktober zover: de rekenexamens van de Coöperatie Examens MBO worden voortaan met AI als hulpmiddel beoordeeld. En dat is bijzonder, want dat wordt nog nergens gedaan. ‘Tenminste, bij mij is geen project bekend waarin dit al is geïmplementeerd’, aldus Niels Dutij van MBO Digitaal. ‘Dus het is zeker innovatief. En wat we fijn vinden, is dat we uiteindelijk bij het proces zijn betrokken en aanbevelingen hebben gedaan.’

In een tweegesprek met directeur Erik Degen van de Coöperatie Examens MBO, kiest Niels zijn woorden zorgvuldig. In zijn functie bij MBO Digitaal is het Niels’ taak om cybersecurity en cyberweerbaarheid op mbo-instellingen onder de aandacht te brengen en te vergroten. In die adviserende hoedanigheid is hij ook betrokken geraakt bij dit AI-project. ‘Er zitten veel juridische kanten aan, denk bijvoorbeeld aan het waarborgen van de privacy.’

MBO Digitaal heeft erop toegezien dat niet alleen werd voldaan aan de risico-analyse DPIA (Data Protection Impact Assessment) en daarmee aan de AVG, maar ook aan de FRIA (Fundamental Rights Impact Assessment), dat in kaart brengt wat de risico’s zijn voor studenten en medewerkers bij het implementeren van AI. En daarnaast moet natuurlijk ook de kwaliteit van de beoordeling gewaarborgd zijn. Niels: ‘In het traject is over dat soort onderwerpen gesproken, waarbij ook de organisatie ICTRecht is betrokken.’

Efficiëncyslag

Erik Degen kan beamen dat het geen gemakkelijk proces is geweest om AI als hulpmiddel bij de beoordeling van de rekenexamens te kunnen inzetten, zowel op technisch als op juridisch gebied. ‘Maar we wilden dit graag voor elkaar krijgen. Niet omdat we nu zo graag een voorbeeldproject willen zijn of willen *shinen* dat we de eerste hiermee zijn, maar gewoon omdat vanuit de scholen de vraag kwam: het beoordelen is wel tijdrovend, kan dat niet anders? En misschien zelfs *nóg* beter? Wij dachten dat AI een uitstekend hulpmiddel zou kunnen zijn voor een efficiëncyslag. Bovendien: als wij dit goed doen, hoeft niet iedereen het wiel opnieuw uit te vinden.’

Menselijke tussenkomst

Een belangrijke voorwaarde voor de toepassing is dat AI nooit de enige beoordelaar mag zijn. Betekenisvolle menselijke tussenkomst moet verzekerd zijn. Erik Degen benadrukt dat dat ook altijd zo zal zijn. ‘In eerste instantie wordt het examen nagekeken door AI.

Maar daarna is er een menselijke beoordelaar die alle vragen beoordeelt én daarbij ook bekijkt hoe AI heeft beoordeeld. Wijken de twee uitkomsten erg af, dan gaat het examen naar een derde beoordelaar. En ziet de menselijke beoordelaar iets raars of onverklaarbaars in het AI-oordeel, dan komt dat bij onze Opmerkingencommissie terecht. Zo waarborgen we de kwaliteit. Sterker nog: we denken dat hierdoor de kwaliteit van de beoordeling verbetert.'

Maar is er niet het gevaar dat de menselijke beoordelaar uiteindelijk denkt: ach, AI heeft het al nagekeken, het zal wel goed zijn? Erik: 'Dat kán dus niet. Altijd moet een mens een beoordeling geven, zo is het ingericht. Bovendien worden onze beoordelaars daar op getraind.'

Niels vult aan: 'Ik wil de scholen oproepen om hier zelf ook scherp op te blijven. Uiteindelijk zijn de scholen verantwoordelijk voor hun examens.'

Nagedacht

Niels Dutij heeft gemerkt dat de coöperatie met dit project niet over één nacht ijs is gegaan. 'Het belangrijkste is dat we hebben gezien dat hierover goed is nagedacht. We hebben duidelijke aanbevelingen gedaan en het is goed om te zien dat daar gevolg aan is gegeven. Hierbij doe ik dan ook graag een oproep aan andere aanbieders, want we hebben graag dat ze MBO Digitaal betrekken in het proces. Dat is altijd beter dan wanneer examen-aanbieders dat niet doen.

Erik en Niels hebben aan den lijve ondervonden dat het geen sinecure is om AI in de beoordeling te implementeren op een verantwoorde en juridisch juiste wijze. Niels: 'Er komt veel bij kijken om dit op een verantwoorde manier in te richten. Erik vult aan: 'Niet of je door een hoepel moet springen, eigenlijk meer een soort ringetje waar we ons doorheen moesten wurmen. Maar dat hebben we gedaan. En het is een kick dat dat is gelukt. Niet zozeer voor ons, maar voor het hele mbo.'